Boyun Eğdiren Reddiyye - 2

FITIR SADAKASININ PARA İLE VERİLMESİNİ CÂİZ GÖRENLERİ
BOYUN EĞDİREN REDDİYYE-2
Muhaddis Şeyh Nâsıruddîn el-Elbânî
Çeviren: Emrah Orhan Kurugöllü

Fıtır sadakasının para olarak verilmesinin câiz olduğunu söyleyenler hata etmektedirler. Böyle söyleyerek nassa muhâlefet etmektedirler.
Buhârî ve Müslim'in Sahîh'lerinde rivâyet ettikleri Rasûl aleyhisselâm'ın hadîsinde, Abdullah b. Ömer b. Hattâb radıyallahu anhumâ şöyle demektedir: «Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem fıtır sadakasını hurmadan veya arpadan ya da akıtan birer sa' olmak üzere farz kılmıştır.» Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Rabbinin emri doğrultusunda bu farîzayı para olarak değil, o zamanki yöre halkının tükettiği yiyeceklerden ta'yîn ederek farz kılmıştır. Hadîsin ma'nâsından şu ortaya çıkmaktadır: Fıtır sadakasının maksadı, fakîr ve miskinlerin yeni ve temiz elbiseler giymeleri ve sâir şekiller ile hayat standartlarının yükseltilmesi değildir. Bu sadakanın maksadı, onların bu günde ve bayramdan sonra gelen diğer günlerde yiyecek ve içeceğe ihtiyaçlarının kalmamasıdır. Bayramdan sonra dediğim zaman, bayramın sadece fıtır günü (Ramazan bayramının ilk günü) olduğunu kasdediyorum. Yoksa ikinci ve üçüncü günlerinin bayram ile mutlak olarak bir alâkası yoktur. Ramazan bayramı sadece bir gündür. Kurban bayramı ise dört gündür.
Öyleyse fıtır sadakasının bu şekilde, o zamanda alışılagelmiş olan yiyecekler arasından farz kılınmasının amacı, fakîr ve miskinlerin Ramazan bayramının birinci günü ile ondan sonra gelen günlerde yeme içmeye muhtaç bırakılmamalarıdır.
Bir insan çıkıp da 'Hayır! Biz değerini para olarak verelim! Fakîrler için bu daha üstündür!' dediğinde iki kere hata etmiş olur.
Birinci hatası nassa muhâlefet etmektir. Zira mes'ele taabbudî bir mes'eledir. Bu konuda söylenecek en hafif söz budur.
İkinci hatası ise cidden çok tehlikelidir. Zira bu iddianın anlamı şudur: 'Şerîatın hakîm olan sahibi –ki o, âlemlerin rabbidir- peygamberine ümmeti için bu yiyeceklerden bir sa' vermelerini farz kılması hususunda vahyettiği zaman; fakîr ve miskinlerin maslahatlarının ne olduğunu, bu yiyeceklerin değerini para olarak vermenin daha efdal olduğunu iddia edenlerin anladığı kadar bilmiyor ve anlamıyordu.'
Eğer para olarak değerinin verilmesi daha efdal olsaydı, asıl olan bu olur, yiyecek vermek ise bu aslın yerine geçen bir şey sayılırdı. Çünkü paraya sahip olan, bu parayı ihtiyaçları doğrultusunda nasıl harcayacağını daha iyi bilirdi. Yiyeceğe ihtiyacı varsa yiyecek, içeceğe ihtiyacı varsa içecek, giyeceğe ihtiyacı varsa giyecek alırdı.
Peki öyleyse, şerîatın sahibi para olarak değerini veya dinar veya dirhem vermeyi değil de neden yiyecek vermeyi farz kıldı? Demek ki bir amacı var! Bunun içindir ki bu farîzayı, bu hadîste ve

diğerlerinde nassedilen yiyecek çeşitleriyle sınırlandırmıştır.
Bazı insanların bu nassı tatbîk etmek yerine fıtır sadakasını para olarak vermeye kalkışmaları, şerîat sahibini, güzel bir şerîat yapamamış olmakla ittiham etmek demektir.
Çünkü onlara göre kendilerinin yaptığı bu sözde şerîat, fakîrler için güya daha faydalı ve daha efdalmiş! Kişi eğer böyle kasdediyor olsa, bununla kâfir olur. Ancak bunu kasdetmiyorlar. Ne var ki, hatanın ta kendisi olan bir söz söylüyorlar.
Öyleyse fıtır sadakasını şerîatın hakîm olan sahibi tarafından nassedilmiş olanlar dışında bir şey ile vermek câiz değildir. O da her durumda fıtır sadakasını yiyecek olarak vermektir.

[Silsiletu'l-Hudâ ve'n-Nûr (Kaset no: 274/55. dakika)]